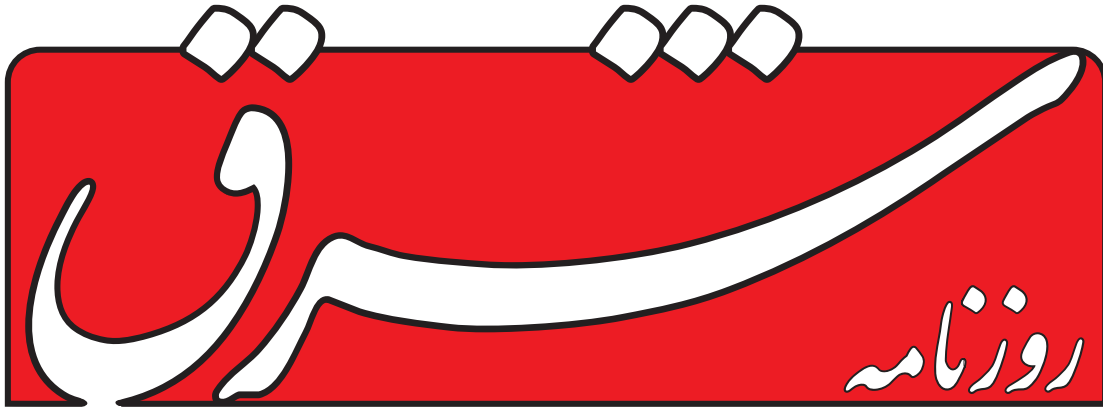

انتصابات، صدای اصولگرایان را هم درآورد مصباحی مقدم: انتصابات فامیلی شبه‌ناک است

گروه سیاست: انتصابات رخ داده در دولت سیزدهم چنان عجیب و غیرمربوط بوده که حتی صدای برخی اصولگرایان و نماینده‌های همسو با دولت را نیز درآورده است. وزارت نفت، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت آموزش و پرورش...

صفحه ۲

چهارشنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۰ - ۲۷ ربیع‌الاول ۱۴۴۳ - ۳ نوامبر ۲۰۲۱

عباس آخوندی در دومین همایش مطالعات ایران معاصر

دولت ملی و پرسش از ایران

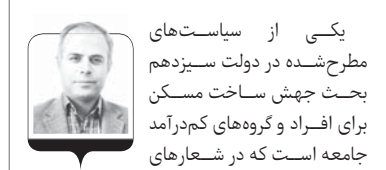
گروه سیاست: عباس آخوندی گفت: امروزه در ایران با بحران‌های زیادی چون بحران زیست‌محیطی و اقلیمی، بحران آب و یا در حوزه اجتماعی؛ زوال اخلاق، فروکاستن سرمایه اجتماعی، قطعی شدن شدید جامعه و بی‌اعتمادی عمومی...

صفحه ۲

سال نوزدهم - شماره ۴۱۳۴ - ۱۲ صفحه - ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله
چالش‌های طرح
جهش ساخت مسکن
حمزه نوذری - جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

یکی از سیاست‌های مطرح‌شده در دولت سیزدهم بحث جهش ساخت مسکن برای افسراد و گروه‌های کم‌درآمد جامعه است که در شعارهای انتخاباتی رئیس‌جمهور پررنگ بود. براساس این طرح کلان پیش‌بینی شده است در طول چهار سال چهار میلیون مسکن ساخته شود. این اقدام به‌ظاهر مدخله در بازار مسکن به نفع گروه‌های کم‌برخوردار است. حمایتی است برای افراد و گروه‌هایی که از افزایش بی‌رویه قیمت مسکن در شهرهای بزرگ به ستوه آمده‌اند و جایگاهی در بازار مسکن کلان‌شهرها اعم از خرید یا رهن و اجاره ندارند و از بی‌حفاظتی در مقابل چنین بازاری رنج می‌برند؛ اما سیاست‌ها و راهبردهای به‌ظاهر حمایتی و انسانی پیامدهای پیش‌بینی‌نشده‌ای دارد که ممکن است نتایجی درست خلاف اهدافش به بار بیآورد. در دو دهه گذشته دو راهبرد هدفمندی یارانه‌ها و مسکن مهر به اجرا درآمد که طراحان و حامیان این‌گونه تلقی می‌کردند که اگر این سیاست‌ها اجرا شود، جامعه و اقتصاد ایران متحول خواهد شد و از نظر اقتصادی در رديف اقتصادهای برتر دنیا قرار می‌گیریم و مسئله نابرابری در بازار مسکن کاهش پیدا می‌کند که امروز همه می‌دانیم که این راهبردها نتوانستند تحولی جدی در جامعه و اقتصاد ایران شکل دهند. طراحان مسکن در دولت سیزدهم به‌سرعت در حال آماده‌سازی زمینه‌های احداث آن هستند و محل‌هایی نیز برای ساخت در نظر گرفته‌اند و حتی بحث ورود چینی‌ها برای مشارکت در این طرح نیز مطرح شده، با این توجیه که شرکت‌های چینی دارای فناوری نوینی هستند که برای کاهش زمان ساخت و کاهش هزینه‌ها به کار می‌آید. مسئله این است که در این طرح خفیه‌هایی وجود دارد که باید به نحو مناسبی مورد توجه دولت و وزارت راه و شهرسازی قرار بگیرد و قبل از اجرا شدن به سؤوال‌های اساسی جامعه پاسخ داده شود. نخست اینکه آیا توسعه مسکن در اطراف و بیابان‌های کلان‌شهرها، حاشیه‌نشینی را تعمیق نمی‌کند؟ آیا مسئله حريم شهرها از بین نمی‌رود؟ مسئله تامین آب شرب و برق و گاز (با توجه به کمبود این منابع و هزینه کلان زیرساخت آن) چگونه حل می‌شود؟ ساخت مسکن در بیابان‌های اطراف شهرها مسئله کیفیت و مناسب بودن برای زندگی را چگونه حل می‌کند؟ آیا هدف ساخت مسکن است یا سرپناه؟ تعیین تکلیف‌هایی که وزیر راه و شهرسازی برای بانک‌ها در تامین مالی مشخص می‌کند منجر به تورم سرسام‌آور نمی‌شود؟ آیا مشکلات مسکن مهر در این طرح حل شده است؟ طرح‌ها و راهبردهای کلان باید در ارتباط و نسبت با هم طراحی شوند، این طرح چه نسبتی با مسئله بی‌کاری و تورم دارد؟ مسئله گروه‌های فاقد درآمد و کم‌درآمد علاوه بر ناتوانی در خرید مسکن، تورم و بی‌کاری است، آیا سازوکارهایی برای این دو در کنار بحث مسکن وجود دارد؟ گاهی گفته می‌شود این طرح در نهایت به نفع سرمایه‌داران و دلان مسکن است و اساسا این طرحی است در راستای اثبات ثروت گروه‌ها و شرکت‌های خاص. مسئله مسکن در کلان‌شهرها چالشی اساسی است، درحالی‌که افراد در شهرهای کوچک و متوسط بیش از همه با بی‌کاری و تورم کالاهای اساسی دست‌وپنجه نرم می‌کنند؛ اما این طرح چالش مسکن را در کلان‌شهرها حل نمی‌کند، بلکه در اطراف کلان‌شهرها زندگی خوابگاهی در دست می‌کند. بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار خانه خالی وجود دارد که سیاست‌گذاری کارآمد در این زمینه بخش مهمی از مسئله مسکن را حل می‌کند.

ادامه در صفحه ۹

دسترسی طبقاتی به اینترنت

سردرگمی گفتمانی اصولگرایان در مواجهه با فیلترینگ

صفحه ۸

یادداشت

تحرك ديپلماسی گازی

چین و ایران، به نظر می‌رسد مصرف داخلی گاز در ایران به تناسب تولید، ناموزونی بالایی دارد که خود نشان از مصرف بالا و بی‌رویه آن در داخل کشور دارد. تنها ۹ درصد گاز تولیدی کشور (۲۰ میلیارد مترمکعب در سال) به دو کشور ترکیه و عراق صادر می‌شود که این میزان ذخایر کشور تناسب ندارد. در این میان کشور قطر با تولید سالانه ۱۷۸ میلیارد مترمکعب گاز و صادرات حدود ۱۷۰ میلیارد مترمکعبی در سال، بزرگ‌ترین کشور صادرکننده به‌لحاظ حجم تولید و صادرات است. اقتصاد روسیه به‌عنوان اولین کشور دارنده ذخایر گاز جهان دارد. به‌لحاظ تولید، ایران بعد از آمریکا با ۹۱۴ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۲۰ و روسیه با ۶۳۸ میلیارد مترمکعب، سومین کشور تولیدکننده گاز جهان با ۲۵۰ میلیارد مترمکعب به شمار می‌آید که فاصله معتاداری با دو کشور اول و دوم دارد. آمریکا در حالی اولین تولیدکننده گاز جهان است که کل ذخایر آن در حدود ۱۲ هزار میلیارد مترمکعب برآورد شده است؛ اما به‌لحاظ مصرف داخلی گاز، ایران (۲۳۳ میلیارد) بعد از آمریکا (۸۳۲) میلیارد مترمکعب در سال)، روسیه (۴۴۴ میلیارد مترمکعب) و چین (۳۰۷ میلیارد مترمکعب) به شمار می‌آید. بر مبنای این آمار، آمریکا ۹۰ درصد گاز تولیدی، روسیه ۶۵ درصد و ایران ۹۱ درصد از گاز تولیدی خود را مصرف می‌کنند. چین هم در سال نزدیک به ۱۳۰ میلیارد مترمکعب کسری تولید داخلی را از خارج و عمدتا از روسیه وارد می‌کند. با در نظر گرفتن جمعیت و اندازه اقتصاد کشورهای آمریکا، روسیه و تجارت جهانی گاز است.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

سیاست ضدصادرات

جبران ناپذیری بر بیکره فعالیت‌های اقتصادی کشور به‌ویژه فعالیت‌های صادراتی در دوره تحریم، وارد کند. به نظر من موضوعی که مورد اهتمام قانون‌گذاران عزیز قرار ندارد، توجه به این مهم است که تصویب طرح‌هایی مانند «طرح جرم‌انگاری واردکردن ارز حاصل از صادرات» در شرایط عادی کشور می‌تواند منشا اثرات و نتایج مفیدی باشد اما ظالمانه، اقتصاد ایران با مشکلات فراوانی روبه‌رو است، طرح‌هایی این‌چنین مانند ضربه‌ای سهمگین بر جان تجارت خارجی کشور است. البته بر اعضای جامعه تجاری کشور پوشیده نیست که قانون‌گذار باید این اطمینان خاطر را داشته باشد که ارز حاصل از صادرات به کشور برگردانده و چرخه اقتصادی در مسیر درست خود دنبال می‌شود درعین حال نمایندگان محترم مجلس باید بدانند که دستیابی به این هدف تنها در صورتی امکان‌پذیر است که شرایط اقتصادی باثباتی در مملکت حاکم بوده و ورودی‌ها و خروجی‌های ارز کاملاً مشخص و با اتکا بر کانال‌های ارتباطی رسمی باشد. در شرایط کنونی که کانال‌های ارتباطی کاملاً غیررسمی و ورودی‌ها و خروجی‌های ارزی با مشکل عدیده‌ای همراه است، صادرکنندگان نیز با مشکلات متعددی برای ارسال، صادرات و تحویل کالاهای خود روبه‌رو هستند و بر همین اساس نیز به نظر می‌رسد این دسته از قوانین جز آسیب‌رساندن به فرایند صادرات و تجارت خارجی کشور، خروجی دیگری نداشته باشد و در واقع میزان آسیب این‌گونه قوانین، بیشتر از میزان منفعت و اثرات مثبت آن خواهد بود.

ادامه در صفحه ۴

تیترا دو

تسخیر سفارت آمریکا به جزایران

گفت‌وگو با فریدون مجلسی
عباس سلیمی نمین و محمد نعیمی پور

صفحه ۲

تیترها

در وزارتخانه ضراحی چه خبر است؟

صفحه ۹

منت ماسک‌ها و واکسن‌های میلیون‌دلاری

صفحه ۴

پمپ بنزین‌ها را چه کسی از کار انداخت؟

صفحه ۵

بودجه پایتخت، زمین بازی جوان‌های شورا

صفحه ۹

نسخه انگلیسی برای در دسر ایرانی

صفحه ۱۱

حرف اول

من آیت‌الله نیستم

سیدجمال هادیان طباطبائی زواره*

رئیس قوه قضائیه در سفر اخیر استانی و در مقابل فردی که او را آیت‌الله خواند، چنین گفت: «من آیت‌الله نیستم». این نخستین‌باری نیست که محسنتی‌آزه‌ای از هنگام انتصاب به‌عنوان رئیس قوه قضائیه در برابر چنین افرادی واکنش نشان داده است. هنگامی که در یکی از جلسات برای او تابلوفرشی با تصویر خودش آماده کرده بودند، از پذیرفتن و حتی دیدن این تابلوفرش امتناع و راه تملق را مسدود کرد. به نظر می‌رسد در کشور تغییرات و انتصابات دوره جدید شرایط تظاهر بیش از پیش فراهم شده است اما رئیس قوه قضا با تکیه بر تجربه‌های دوران پرفرازونشیب مسئولیت‌های پیشین و به دور از تعصب، بدبینی و بالانشینی در ساحت ادب و فرهیختگی قدم بر می‌دارد. نشانه‌های چنین تحولی در رفتار ایشان در ارتباط با طیف‌های مختلف رسانه‌ای، رسیدگی سریع به پرونده‌های حساس، رصد رسانه‌ها و واکنش به‌موقع به تذکر و نصایح دلسوزان، فروتنی و نشست و برخاست با طیف‌های مختلف و حتی منتقد و در آخر دفاع از ساحت مرجعیت شیعه در ماجرای توهین به آیت‌الله صافی گلپایگانی هویدا است. این در حالی است که در روزهای اخیر نمونه‌های زیادی از مظاهر تملق در رسانه‌ها منتشر شده است. آنجا که نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی روش رئیس‌جمهور را همان روش و سیره ائمه می‌داند!

ادامه در صفحه ۹

گر چه امروز ز هم دور مکان من و توست باز آمیخته با هم دل و جان من و توست

ناباورانه روزها را گذرانندیم، بدون حضور وجود عزیزش که نماد مهربانی و بخشایش و سازندگی بود. در چهلمین روز فراق عزیزمان **جناب آقای مهندس محمدبهاالدین صدیقی** بر سر مزارش روز یکشنبه ۱۶/۸/۱۴۰۰ ساعت ۱۵ تا ۱۷ واقع در اوشان فشم، نرسیده به اوشان قبل از میدان امام علی - آرامستان بهشت فاطمه گرد هم می‌آییم و با زبان اشک از اندوه روزهای فراق سخن می‌گوییم.

خانواده‌های: صدیقی، اسعدی و بستگان

یادنامه اولین سالگرد درگذشت استاد آواز ایران

شماره تماس برای سفارش
۸۸۹۰۳۵۴۸

سازگارانش، دایره‌های
گوش‌گفت‌گوشی، هم‌زمانی

ضمیمه رایگان امروز روزنامه «شرق» ویژه کیش از روزنامه‌فروشی‌ها بخواهید

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR